

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ
ВИШ ЛЕКТОР ЗА НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ 6.02.02.16 АНГЛИСКИ
ЈАЗИК НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1902-156/12 од 8.7.2024 година донесена на 287. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 8.7.2024 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во наставно-стручно звање виш лектор за наставно-научната област 6.02.02.16 Англиски јазик на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- **проф. д-р Нина Даскаловска**, редовен професор за наставно-научните области 64004 Англистика; 64028 Методика на јазик; 61225 Методика на литературата на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип – претседател;

- **виш лектор д-р Адријана Хаџи-Николова**, виш лектор за наставно-научната област 64004 Англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член;

- **виш лектор м-р Драган Донеv**, виш лектор за наставно-научната област 64004 Англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 26.6.2024 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат: **м-р Биљана Иванова**, виш лектор на Катедрата за англиски јазик и книжевност на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената комплетна документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Биљана Иванова е родена на 20. 6. 1985 во Штип, Р Северна Македонија. По завршувањето на нејзиното средно образование во родниот град дипломира во 2008 година на Катедрата за англиски јазик и книжевност - преведувачка насока на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје. По дипломирањето ги полага наставничките компетенции на Педагошкиот факултет при УГД. Во октомври 2008 година се запишува на постдипломски студии на Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Тетово каде магистрира во септември 2011 на тема *The Affective Factors in EFL: Investigation of motivation and anxiety in Macedonia* и се стекнува со звањето Магистер по англиски јазик.

Од 2007 до 2008 работи како професор по англиски јазик во приватно училиште. Од 2008 е вработена на УГД на местото коресподент при Филолошкиот факултет, а во 2012 беше избрана во наставно-стручно звање лектор за наставно-научната област англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип и во нејзиниот претходен мандат, на 19.12.2012 година со Одлука бр.2402-213/6 на ННС на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце

Делчев“ во Штип. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во Универзитетски билтен бр.2402-189/7 од 17.10.2012. Во 2016 година се стекнува со звањето виш лектор по англиски јазик и книжевност според Одлука број 1902-98/11 од 20.6.2016 година донесена на 143. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет и реферат излезен во Универзитетски билтен број 170 од 1.6.2016 година. Во 2020 година повторно е избрана за виш лектор по англиски јазик и книжевност на 214. седница на ННС на Филолошкиот факултет со Одлука број 1902-120/4 на 9.9.2020 според претходно објавена рецензија во Универзитетски билтен, број 259 на 17.8.2020 година.

Во текот на изборниот период (2020-2024) виш лектор м-р Биљана Иванова има учествувано на повеќе симпозиуми, конгреси, трибини, конференции и проекти во земјава и надвор од неа, и тоа како од областа на својата тесно-стручна усовршеност од областа на англиски јазик, така и од областа на образованието и воспитанието, при што има објавено поголем број на научни и стручни трудови.

1. Законски и посебни услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање виш лектор

1.1. Научен степен магистер на науки од соодветната научна област: во септември 2011 на Државниот универзитет во Тетово по јавна одбрана на тема *The Affective Factors in EFL: Investigation of motivation and anxiety in Macedonia* се стекнува со звањето магистер по англиски јазик.

1.2. Претходен избор во виш лектор

1.3. Способност за изведување на високообразовна дејност

1.4. Под нејзино менторство изработени дипломски трудови

Биљана Иванова во изборниот период е ментор на над 20 дипломски трудови.

1.4 . Учествувал или раководел со научноистражувачки проекти

Биљана Иванова е истражувач на научноистражувачки проект „Фразеологизмите како јазична, книжевна и културолошка нишка во наставата по македонски и по странски јазик“, Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (Одлука бр. 1902-136/14 од 14.6.2023 година донесена на 270. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

1.5. Објавени најмалку три рецензирани научни трудови во референтна научна публикација во последните пет години пред објавување на огласот за избор:

ТРУДОВИ ВО МЕЃУНАРОДНИ НАУЧНИ СПИСАНИЈА И ПУБЛИКАЦИИ				
Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1.	Marolova, Darinka and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Ivanova, Biljana	<i>Intercultural translation - achieving dynamic equivalence in translating specific terms of material and spiritual culture.</i>	Education and new trends 2024, 2 (1). pp. 57-61. ISSN 2184-1489	трудот е објавен во 2024 г.

2.	Vitanova-Ringaceva, Ana and Marolova, Darinka and Kuzmanovska, Dragana and Ivanova, Biljana	<u>Zoonym phraseological units as hate speech in youth vocabulary.</u>	Education and new developments 2024, 1 (1). pp. 185-189. ISSN 2184-1489	трудот е објавен во 2024 г.
3.	Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Vitanova-Ringaceva, Ana and Marolova, Darinka	<u>Integrative versus instrumental motivation among foreign language online learners.</u>	INTED2024 Proceedings. pp. 3895-3901. ISSN 978-84-09-59215-9	трудот е објавен во 2024 г.
4.	Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana	<u>Speaking and writing skills affecting the acquisition of foreign languages.</u>	Journal of Educational Sciences Theory and Practice, 18 (1). pp. 80-89. ISSN 2545-4439	трудот е објавен во 2023 г.
5.	Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana	<i>"Flipped classroom" – the future of modern teaching</i>	EDULEARN23 Proceedings of 15th International Conference on Education and New Learning Technologies. ISSN 2340-1117	трудот е објавен во 2023 г.
6.	Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana	<i>Finding a suitable method for teaching Phraseological units.</i>	EDULEARN23 Proceedings of 15th International Conference on Education and New Learning Technologies. ISSN 2340-1117	трудот е објавен во 2023 г.
7.	Ivanova, Biljana and Trajanovska, Elena and Kirova, Snezana	<i>Investigation of students' motivation and anxiety at the Military academy 'General Mihailo Apostolski' while learning English as a foreign language.</i>	Journal of Educational Sciences Theory and Practice, 17 (2). ISSN 1857 - 8705	трудот е објавен во 2022 г.
8.	Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana	<u>Phraseologisms and their function in the building of the motive "innocently prosecuted heroines" in the Grimm brothers' fairy tales.</u>	Knowledge International Journal, 54.5 (5). pp. 779-785. ISSN 2545-4439	трудот е објавен во 2022 г.
9.	Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Koteva, Ivana and Todorova, Marija	<i>Perception of Women in Society Given through Proverbs and Sayings.</i>	EDULEARN22 Proceedings of 14th International Conference on Education and New Learning Technologies. pp. 5345-5349. ISSN 2340-1117	трудот е објавен во 2022г.

10.	Kuzmanovska Dragana, Koceva Vesna, Kirova Snezana, <i>Vitanova-Ringaceva Ana</i> , Ivanova Biljana	<i>Using Fairy Tales for Enriching the Vocabulary of Foreign Languages</i>	INTED 2022 Conference Proceedings, 16th International Technology, Education and Development Conference pp. 5261-5266. ISSN 2340-1079	трудот е објавен во 2022 г.
11.	Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana	<i>Вклучување на фразеологизмите во раното детство-клуч за успех при усвојувањето на странскиот јазик</i>	Годишен зборник на Факултет за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“-Штип, X (10). pp. 97-103. ISSN 1409-9187	трудот е објавен во 2022 г.
12.	Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana	<i>Foreign language acquisition in schools</i>	ФИЛКО- Зборник на трудови од Шеста меѓународната научна конференција за филологија, култура и образование, 6 (6). ISSN 978-608-244-871-8	трудот е објавен во 2021 г.
13.	Kuzmanovska Dragana, Koceva Vesna, Vitanova-Ringaceva Ana, Kirova Snezana, Ulanska Tatjana, Ivanova Biljana	<i>Phraseological units -“A thorn in the side” or “Icing on the cake” for language learners?</i>	EDULEARN21 Proceedings of 13th International conference on education and new learning technologies. pp.11111-11115. ISSN 2340-1117	трудот е објавен во 2021 г.
14.	Ulska, Tatjana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana	<i>Semantic features of kinship terms in Macedonian, English and German</i>	Vospitanie Journal of Educational Sciences, Theory and Practice, 16 (1). pp. 55-59. ISSN 1857-8705	трудот е објавен во 2021 г.
15.	Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and Ivanova, Biljana	<i>Phraseological equivalence as a communication tool</i>	INTED2020 Proceedings of 14th International Technology, Education and Development Conference. ISSN 2340-1079	трудот е објавен во 2020 г.
16.	Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and Kuzmanovska, Dragana	<i>Анксиозноста кај учениците при изучувањето на странски јазик</i>	Годишен зборник на Факултетот за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“-Штип, 9 (9.) ISSN 1409-9187	трудот е објавен во 2020 г.

17.	Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana	<i>Предности при изучувањето на странски јазик од најмала возраст</i>	ФИЛКО - Зборник на трудови од Петта меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, 5 (5). ISSN ISBN: 978-608-244-787-2	трудот е објавен во 2020 г.
18.	Kuzmanovska, Dragana and Ristova, Lidija and Ivanova, Biljana	<i>Моќта на фразеологизмите во светот на рекламите</i>	ФИЛКО-Зборник на трудови од Петта меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, 5 (5). ISSN 978-608-244-787-2	трудот е објавен во 2020 г.
19.	Trajanovska, Elena and Gjurovikj, Maja and Ivanova, Biljana	<i>Standards-based education in achieving language interoperability.</i>	Зборник на трудови / Петта меѓународна научна конференција ФИЛКО филологија, култура и образование (V). ISSN 978-608-244-787-2	трудот е објавен во 2020 г.
20.	Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana	<i>The influence of evaluation on students' motivation to learn a foreign language</i>	Vospitanie Journal of Educational Sciences, Theory and Practice, 11 (15), pp. 105-110. ISSN 1857-5331	трудот е објавен во 2020 г.

2. Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

2.1. Наставно-образовна дејност

Од 2007 до 2008 работи како професор по англиски јазик во приватно училиште. Од 2008 е вработена на УГД на местото коресподент при Филолошкиот факултет, а во 2012 беше избрана во наставно-стручно звање лектор за наставно-научната област англистика на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип и во нејзиниот претходен мандат, на 19.12.2012 година со Одлука бр.2402-213/6 на ННС на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Рефератот од Рецензентската комисија за овој избор е објавен во Универзитетски билтен бр.2402-189/7 од 17.10.2012. Во 2016 година се стекнува со звањето виш лектор по англиски јазик и книжевност според Одлука број 1902-98/11 од 20.6.2016 година донесена на 143. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет и реферат излезен во Универзитетски билтен број 170 од 1.6.2016 година. Во 2020 година повторно е избрана за виш лектор по англиски јазик и книжевност на 214. седница на ННС на Филолошкиот факултет со Одлука број 1902-120/4 на 9.9.2020 според претходно објавена рецензија во Универзитетски билтен, број 259 на 17.8.2020 година. Во текот на своето досегашно работење предава неколку предмети од областа на англискиот јазик на матичниот факултет: Современ англиски јазик 5, 6, 7 и 8, држи вежби по предметите Преведување и толкување од англиски на македонски јазик, Преведување и толкување од

македонски на англиски јазик, Преведување на стручни и книжевни текстови, Морфологија на англискиот јазик 1 и 2 и ги предава Универзитетски англиски јазик 1 и 2 на нематичните факултети при УГД. Во периодот од 2020 до 2023 ги предава предметите Англиски јазик 1, 2, 3 и 4 на Воената академија „Генерал Михајло Апостолски“ во Скопје која е придружна членка на УГД. Активно учествува во работата на Институтот за јазици преку држење на курсеви за странски студенти и тестирање за добивање потврда за познавање на англиски јазик и сертификати по нивоа. Во изборниот период таа е член во рецензентски комисији за избор во наставно-стручни и наставни звања, ментор е на голем број дипломски работи и член во комисији за одбрана на дипломски работи и завршни испити, како и комисији за комисииски испити по повеќе предмети на Филолошкиот факултет при УГД. Таа е лектор по англиски јазик на повеќе списанија и зборници на Филолошкиот факултет и Земјоделскиот факултет.

2.2. Научноистражувачка дејност (оценка на научните, стручните и други остварувања на кандидатот што се релевантни за утврдување на условите за избор во звање виш лектор): Кандидатката м-р Биљана Иванова дава значаен придонес во истражувањата и дискусиите во областа *англиски јазик*, како автор и коавтор на голем број трудови објавени во меѓународни списанија и зборници, коишто ги наведуваме во продолжение со кратка евалуација за секој труд одделно.

I. Трудови објавени во меѓународни научни списанија и во зборници од меѓународни научни конференции

1. Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Vitanova-Ringaceva, Ana and Marolova, Darinka (2024) Integrative versus instrumental motivation among foreign language online learners. INTED2024 Proceedings. pp. 3895-3901. ISSN 978-84-09-59215-9 [URL:https://eprints.ugd.edu.mk/33850/](https://eprints.ugd.edu.mk/33850/)

Евалуација на трудот: Овој труд ја истражува интегративната и инструменталната мотивација на турските студенти кои учат македонски, англиски и германски јазик онлајн на Институтот за јазици – Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Република Северна Македонија. Студијата беше спроведена со 300 студенти кои посетуваа онлајн курс за странски јазици како дел од нивниот подготвителен курс и го испитува влијанието на онлајн индивидуалните и заедничките активности врз нивната мотивација за странски јазици. Резултатите сугерираат дека инструменталната и интегративна мотивација кај турските студенти кои учат македонски, англиски и германски јазик варира во зависност од возраста, полот, приходите, образованието, лингвистичкото потекло и целниот јазик. Со идентификување на забележителни афективни и когнитивни фактори кои влијаат на одлуките на средношколците и претежно учениците со напредно ниво кои зборуваат англиски, германски и македонски јазик, ова истражување би можело да прикаже дополнителен увид во тековното истражување. На крајот на краиштата, со ова истражување, наставниците, професорите, образовните професионалци и другите заинтригирани да дознаат за факторите кои влијаат на одлуките на изучувачите на странски/втор јазик да зборуваат странски јазик, може да го најдат ова корисно во рамките на изучување и држење настава по втор јазик. Мотивите за ова истражување произлегоа и од нашите лични искуства во зборувањето на друг јазик. Бевме љубопитни зошто беа донесени одредени одлуки да не се зборува англиски, германски и македонски јазик дури и кога студентите избраа да живеат во странска земја и посетуваа јазичен институт за да се запознаат со странски/

втор јазик. Оваа студија потврдува дека разликите помеѓу инструменталната и интегративната мотивација се значајни во онлајн учењето јазици и се применливи и во други културни контексти.

2. Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2023) Speaking and writing skills affecting the acquisition of foreign languages. Journal of Educational Sciences Theory and Practice, 18 (1). pp. 80-89. ISSN 2545-4439 URL:<https://eprints.ugd.edu.mk/32350/>

Евалуација на трудот: Комуникацијата е двонасочна активност помеѓу две или повеќе лица и може да се одвива на многу различни начини, во зависност од ситуацијата или местото. Тоа подразбира пренос на информации и знаење од извор до примачот и е процес со кој испраќачот/изворот стигнува до примачот/дестинацијата со мисли, идеи, чувства, факти и вредности. Успешната комуникација се вели дека се случува кога примачот не само што ја прима пораката, туку и ја прифаќа, толкува и користи на тој начин наменета од изворот. Овој труд се обидува да го испита влијанието на вештините за пишување и зборување кај студентите на англиски и германски јазик како странски јазик од испитување на резултатите добиени од прашалникот. Прашалникот вклучува 10 прашања на кои одговорија вкупно 40 студенти од Катедрите за англиски јазик и книжевност и германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. Како што покажуваат резултатите од нашата анкета, студентите од двете катедри дале слични или исти одговори за вештините за зборување и пишување, освен прашањето број седум во врска со нивото на анксиозност, што значи дека тие технички претставуваат значителен напор во учењето на јазик. Без разлика дали се работи за пишување или читање, потребно е да се слуша соговорникот и правилно да го прочита напишаното, а тоа се постигнува со соодветно проучување на јазикот и совладување со цел да се надминат сите пречки за негово усовршување и отстранување на анксиозноста. Визуелното учење исто така многу помага овде, предавања, медиуми, интервјуа, состаноци, кои се брз извор на информации и исто така се многу ефикасни во совладувањето на овие вештини.

3. Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana (2023) “Flipped classroom” – the future of modern teaching. EDULEARN23 Proceedings of 15th International Conference on Education and New Learning Technologies. ISSN 2340-1117 URI:<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32210>

Евалуација на трудот: Направено е темелно истражување во рамки на наставниот процес во кој се вклучени студенти коишто студираат филолошки науки, со цел да се воочи функционалноста на методот „превртена училница“ во високото образование. Во истражувањето учествувале студенти и професори од групите: македонски јазик и книжевност, англиски јазик и книжевност, италијански јазик и книжевност и германски јазик и книжевност. Во првиот дел од истражувањето е спроведена електронска анкета меѓу студентите за да се добие информации за тоа дали имаат сознанија за методот „превртена училница“ и дали биле дел од наставата во која истиот се применувал. Вториот дел од истражувањето се состои од работилници во кои тимот наставници на соодветен начин ги запозна студентите со методот „превртена училница“ што всушност е подготовка за третата фаза од истражувањето во која тие треба да го применат овој метод врз наставната единица Фразеологизмите во јазикот што го студираат. Целта на ова истражување е да се насочат студентите да размислуваат во насока на употреба

на современи наставни методи коишто се актуелни во светски рамки. Добиените резултати, како и истражувачките стратегии се приложени во шематски прикази и табели.

4. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kirova, Snezana and **Ivanova, Biljana** (2023) Finding a suitable method for teaching Phraseological units. EDULEARN23 Proceedings of 15th International Conference on Education and New Learning Technologies. ISSN 2340-1117 URI:<https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32208>

Евалуација на трудот: Во трудот е прикажано истражување спроведено во рамките на наставниот процес во коешто се вклучени вкупно 50 студенти од прва до четврта година од СП Англиски јазик и книжевност, СП Германски јазик и книжевност, СП Италијански јазик и книжевност и СП Македонски јазик и книжевност. Во еден дел од трудот се презентира прашалникот во кои дадени примери за примена на методот *Conceptual Metaphor* во рамките на воспитно-образовниот процес и споредба со традиционалниот метод на поучување на фразеолошките единици. Во другиот дел од трудот се презентираат ставовите на учесниците во врска со примената на погореспоменатиот метод.

5. **Ivanova, Biljana** and Trajanovska, Elena and Kirova, Snezana (2022) Investigation of students' motivation and anxiety at the Military academy 'General Mihailo Apostolski' while learning English as a foreign language. Journal of Educational Sciences Theory and Practice, 17 (2). ISSN 1857 - 8705 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/31238>

Евалуација на трудот: Разгледувањето на анксиозните реакции на учениците при учењето да зборуваат друг јазик од страна на наставникот по јазик се смета за многу важно за да им се помогне да ги постигнат замислените цели за изведба на целниот јазик. Оваа студија се обиде да ги истражи факторите од кои јазичната анксиозност веројатно може да произлезе и во средината и надвор од училницата, училница во поширок социјален контекст и мотивацијата потребна за подобрување на таа анксиозност со давање препораки за различни стратегии за справување со неа. Оваа студија користеше квалитативен полуструктуриран формат на интервју и техника на дискусија во фокус-група за да го истражи проблемот. Студентите на Воената академија - Ученици на ESL/EFL учествуваа во истражувањето. Наодите сугерираат дека јазичната анксиозност може да потекнува од сопственото чувство за „јас“ на учениците, нивното спознание поврзано со себе, тешкотии во учењето јазик, разлики во културата на учениците и целните јазични култури, разлики во социјалниот статус на говорниците и соговорниците и од стравот од губење на идентитетот. На педагошките импликации на овие наоди за разбирање на анксиозноста од втор/странски јазик се дадоа насоки за подобрување на комуникациските способности на учениците на целниот јазик во согласност со нивото на анксиозност со потребната мотивација, како и предлози за идни истражувања.

6. Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and **Ivanova, Biljana** (2022). *Компаративните фразеологизми и нивната функција во градењето на мотивот „невино прогонетите хероини“ во сказните на браќата Грим*. Knowledge International Journal, 54.5 (5). pp. 779-785. ISSN 2545-4439 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/30386>

Евалуација на трудот: Овој труд има за цел да ги детектира компаративните фразеологизми што се употребени во функција на опис на ликовите на двете хероини, со слична структура на лик. Изворниот корпус на лингвистичкиот

материјал за овој труд се сказните на Браќата Грим, во оригинал на германски и во превод на англиски, италијански и македонски јазик. Во овој труд фокусот е врз двете хероини во сказните „Снежана“ и „Пепелашка“ кои имаат заеднички статус на „невино прогонети хероини“. Целта на овој научно-истражувачки труд е да ги претстави сличностите и разликите во фразеолошките состави што се употребени во ист контекст, а во сосема различни јазични системи: македонскиот, германскиот, англискиот и италијанскиот. Трудот ги спојува знаењата од областа на фолклорот и од областа на јазикот, во корелација со наставниот процес, низ кој студентите ги стекнуваат неопходните знаења од двете полиња на интерес.

7. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kirova, Snezana and **Ivanova, Biljana** and Koteva, Ivana and Todorova, Marija (2022). *Perception of Women in Society Given through Proverbs and Sayings*. EDULEARN22 Proceedings of 14th International Conference on Education and New Learning Technologies. pp. 5345-5349. ISSN 2340-1117. URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/30092>

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава преглед на улогата на жената во општеството преку анализа на поголем корпус на поговорки и изреки со компонентата „жена“ на македонски, германски, англиски, италијански, шпански и турски јазик. Се прикажуваат резултати од истражување во кое учествуваат студенти од трета и четврта година од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Студентите анализираат околку 50 поговорки и изреки на погореспоменатите странски јазици и нивните еквиваленти на македонски јазик. Прво се прикажуваат резултатите за позитивните и негативните карактеристики на жената, а потоа се прави споредба и се утврдува дека има повеќе сличности отколку разлики во однос на позитивната и негативната перцепција на жената во општеството.

8. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Vitanova-Ringaceva, Ana and **Ivanova, Biljana** (2022). *Using Fairy Tales for Enriching the Vocabulary of Foreign Languages*. INTED 2022 Conference Proceedings 16th International Technology, Education and Development Conference, pp. 5261-5266. ISSN 2340-1079. URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/29840>

Евалуација на трудот: Во овој труд се прикажуваат резултати од истражување во кое учествуваат студенти од трета и четврта година од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, од студиските програми по англиски, германски, италијански и македонски јазик и книжевност. Истражувањето се состои од два дела. Во првиот дел се прави анализа за тоа колку читањето бајки во детската возраст помага за збогатување на вокабуларот и учење на поголем број фразеологизми. Вториот дел од истражувањето се состои во утврдување на познавањето на фразеологизмите кои се најмногу застапени во бајките „Снежана“ и „Пепелашка“ на мајчин и на странскиот јазик што го изучуваат студентите, како и примената на фразеологизмите.

9. **Ivanova, Biljana** and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2021) *Foreign language acquisition in schools*. ФИЛКО- Зборник на трудови од Шеста меѓународната научна конференција за филологија, култура и образование, 6 (6). ISSN 978-608-244-871-8 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/29749>

Евалуација на трудот: Во овој труд се прави анализа на основните предуслови неопходни за изучување на странските јазици и нивното усвојување во училиштата. Усвојувањето странски јазик во рамки на наставниот процес

подразбира ангажман од страна на наставниците којшто вклучува употреба на соодветни методи, преку кои се олеснува освојувањето на странскиот јазик. Реализацијата и резултатите од истата во целост зависат од компетентноста на наставниците во делот со планирањето на активностите за самиот час. Основната и најважна алатка за успешна реализација на часот во кој треба да се совладаат вештините за изучување на странскиот јазик е мотивацијата. Мотивацијата како индивидуална и групна активност е носечкиот елемент врз кој се темелат резултатите коишто треба да бидат предмет на евалуација. Мотивацијата треба да биде најзначајниот сегмент врз кој паѓа фокусот на наставникот при планирање и реализација на самиот час.

10. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Vitanova-Ringaceva, Ana and Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and **Ivanova, Biljana** (2021). *Phraseological units - "A thorn in the side" or "Icing on the cake" for language learners?* EDULEARN21 Proceedings of 13th International conference on education and new learning technologies. pp.11111-11115. ISSN 2340-1117. URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28300>

Евалуација на трудот: Во овој труд се прикажува истражување кое има за цел да ја нагласи важноста на фразеологизмите во непречената комуникација на странски јазик, и тоа на англиски, германски, италијански и на македонски јазик. Во трудот авторките се обидуваат да дадат одговор на прашањата: „Дали студентите- филолози од трета и четврта година на студии ги познаваат и препознаваат фразеологизмите како специфични лексички категории?“, „Дали студентите филолози сметаат дека фразеологизмите се алатки кои укажуваат на повисоко ниво на познавање на странскиот јазик?“ и „Дали студентите филолози ги сметаат фразеологизмите како „трн во око“, или пак, како „црешка на шлагот“?“. Во истражувањето учествуваат 65 студенти од Катедрите за англиски, германски, италијански и македонски јазик и книжевност.

11. Ulanska, Tatjana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and **Ivanova, Biljana** (2021) *Semantic features of kinship terms in Macedonian, English and German.* Vospitanie Journal of Educational Sciences, Theory and Practice, 16 (1). pp. 55-59. ISSN 1857-8705 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/28426>

Евалуација на трудот: Трудот ги опишува семантичките карактеристики на роднинските поими на македонски, англиски и германски јазик и се обидува да направи анализа од семантички аспект на посочените јазици. Во трудот се споредува семантиката на роднински термини од перспектива на компаративна анализа на македонскиот, од една страна, со англискиот и германскиот од друга. Ваквата анализа е потребна бидејќи различните јазични групи имаат свои различни семантички карактеристики. Трудот дава увид во компаративната анализа, прикажувајќи ги сличностите и разликите во лексичките полиња на роднинските поими и на крајот се извлекуваат важни заклучоци и согледувања за нивните културни особености.

12. Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and **Ivanova, Biljana** (2020) *Phraseological equivalence as a communication tool.* INTED2020 Proceedings of 14th International Technology, Education and Development Conference. ISSN 2340-1079 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/24126>

Евалуација на трудот: Во овој труд авторите се обидуваат да го разјаснат поимот еквиваленција преку примери на германски и англиски фразеологизми, како широко користени јазици. Воедно целта е да се истакне важноста на поимот еквиваленција во однос на фразеологизмите. Како главна алатка за комуникација

се посочува еквивалентноста, а тоа е наоѓање на правилни јазични паралели меѓу јазиците на кои се одвива комуникацијата. Во овој контекст треба да ги споменеме фразеологизмите како специфична јазична категорија, карактеристична за секој јазик поединечно, што всушност е голема пречка за комуникација на различни јазици. Проблемот е во неможноста секогаш да се најдат соодветни еквиваленти на изворниот јазик во целниот јазик.

13. Ivanova, Biljana and Kirova, Snezana and Kuzmanovska, Dragana (2020) Анксиозноста кај учениците при изучувањето на странски јазик. Годишен зборник на Факултетот за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, 9 (9.) ISSN 1409-9187 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/26611>

Евалуација на трудот: Главен фокус на истражувањето во овој труд се причините за анксиозноста при учење странски јазик. Од една страна се испитуваат ситуационите варијабли, а од друга варијаблите на учениците. Истражувањата покажуваат дека постојат одредени карактеристики на учењето странски јазик кои имаат потенцијал да предизвикаат анксиозност кај учениците која во други ситуации на учење не би ја доживеале.

14. Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2020) Предности при изучувањето на странски јазик од најмала возраст. ФИЛКО - Зборник на трудови од Петта меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, 5 (5). ISSN ISBN: 978-608-244-787-2 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/27595>

Евалуација на трудот: Во овој труд се разгледуваат предностите при изучувањето на странски јазик од најмала возраст кога всушност и треба да се наметне потребата и значењето на една ваква активност. Изучувањето на странскиот јазик од најмала возраст вклучува посебни програми по коишто се водат наставниците. Генерално, учењето и зборувањето на повеќе од еден јазик се смета за предност. Зборувањето втор или странски јазик за една личност претставува можност да комуницира со поголем број луѓе, зголемувајќи ги своите образовни, социјални и професионални можности.

15. Ivanova, Biljana and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana (2020) The influence of evaluation on students' motivation to learn a foreign language. Vospitanie Journal of Educational Sciences, Theory and Practice, 11 (15). pp. 105-110. ISSN 1857-5331 URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/24406>

Евалуација на трудот: Овој труд се занимава со прашањето како различните методи на евалуација даваат можности на учениците да исполнат различни мотиви. Целни групи се студенти од трета година од Катедрите англиски јазик и книжевност, германски јазик и книжевност и македонски јазик и литература на Филолошкиот факултет, Универзитет Гоце Делчев – Штип, по 15 од секоја насока. Тие одговараат на 15 прашања во врска со различните методи со кои се оценуваат. Резултатите се користат за да ни дадат увид во влијанието на различните методи на оценување врз мотивацијата на студентите и да послужат како инспирација за наставниците.

II. Учество на меѓународни научни конференции и собири

1. Иванова Биљана (2020). Петта меѓународна научна конференција „Филологија, култура и образование - ФИЛКО“. Усна презентација на трудовите „Моќта на фразеологизмите во светот на рекламите“ и „Предности при изучувањето на странски јазик од најмала возраст“. Воронешки државен универзитет, Воронеж, Русија и Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 8-9 октомври 2020 година;

2. **Иванова Биљана** (2020). 14th International Technology, Education and Development Conference INTED2020. Усна презентација на трудовите „Phraseological equivalence as a communication tool“ и „Extra linguistic factors behind lexical change in modern English, Spanish and German“. Валенсија (Шпанија), 2-4 мај 2020;

3. **Иванова Биљана** (2021). 13th International conference on education and new learning technologies EDULearn21. Усна презентација на труд со наслов „Phraseological units - “A thorn in the side” or “Icing on the cake” for language learners?“. 5-6 јули 2021;

4. **Иванова Биљана** (2021). Шеста меѓународна научна конференција „Филологија, култура и образование - ФИЛКО“. Усна презентација на труд со наслов „Foreign language acquisition in schools“. Воронешки државен универзитет, Воронеж, Русија и Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 18-19 октомври 2021 година;

5. **Иванова Биљана** (2022). 16th International Technology, Education and Development Conference INTED2022. Усна презентација на труд со наслов „Analysis of Grammar Vocabulary in Foreign Language Textbooks: Italian, German, English, and Macedonian“, Валенсија (Шпанија), 7-8 март 2022;

6. **Иванова Биљана** (2022). 14th International Conference on Education and New Learning Technologies EDULEARN22. Усна презентација на труд со наслов „Perception of Women in Society Given through Proverbs and Sayings“. Палма, Шпанија, 4-6 јули 2022;

7. **Иванова Биљана** (2022). VII Меѓународна научна конференција „Македонскиот јазик - извор на научни истражувања“. Усна презентација на труд со наслов: „Етнонимските фразеологизми“ (анализа на германски и англиски фразеолошки корпус и приказ на нивни македонски еквиваленти)“. Скопје, 19–20 октомври 2022;

8. **Иванова Биљана** (2023). 15th International Conference on Education and New Learning Technologies EDULEARN23. Усна презентација на труд со наслов: „Finding a suitable method for teaching Phraseological units“. Палма, Шпанија, 3-5 јули 2023;

9. **Иванова Биљана** (2023). Меѓународна научна конференција Опсена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику. Усна презентација на трудовите: „Пежоративни и опсцени изрази у дијалозима и монолозима у књижевности и нивови преводи (немачки-македонски, македонски-немачки)“ и „Најчесто употребуваните вулгарни лексеми во фразеологизмите“. Филозофски факултет, Универзитет во Ниш, 17-18 октомври 2023 година;

10. **Иванова Биљана** (2023). Меѓународен научен собир „Денови на Благоја Корубин“. Усна презентација на труд со наслов: „Позитивни искуства од употребата на Фразеолошкиот речник на македонскиот јазик во изучувањето на јазиците во рамки на наставниот процес“. Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 4-5 мај 2023 година;

11. **Иванова Биљана** (2024). Меѓународна научна конференција INTED2024. Усна презентација на труд со наслов „Integrative versus instrumental motivation among foreign language online learners“. Валенсија, Шпанија, 4-6 март 2024 година.

12. **Иванова Биљана** (2024) Меѓународна научна конференција Education and new developments (END) 2024. Усна презентација на трудовите со наслов „Intercultural translation - achieving dynamic equivalence in translating specific terms of material and spiritual culture“ и „Zoonym phraseological units as hate speech in youth vocabulary“, Порто, Португалија, 15- 17 јуни, 2024 година.

IV. Завршна евалуација на наставно-образовната и научноистражувачката дејност на виш лектор м-р Биљана Иванова

Од приложениот список на објавени трудови, на реализираните активности во последните пет години како и од евалуацијата на секој труд и на секоја активност поединечно, може да се забележи дека кандидатката м-р Биљана Иванова објавила солиден број научни и стручни трудови и реализирала голем број активности. Нејзината ангажираност по предмети во наставата на прв циклус, активното учество во работата на Институтот за јазици, поголемиот број трудови објавени во меѓународни научни списанија, учеството на меѓународни научни конференции во државата и надвор од неа, менторството, покажуваат дека кандидатката виш лектор м-р Биљана Иванова во периодот од претходниот избор во виш лектор до денес, реализирала мошне плодотворна наставно-педагошка и научноистражувачка дејност. Со тоа, кандидатката дала свој значаен придонес во наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип и во оспособувањето на помлади наставници и соработници.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Биљана Иванова е вклучена во подготвување и креирање на наставните програми за прв циклус на студии за СП Англиски јазик и книжевност, за период 2021 – 2025 година.

V. Учество во научни проекти

1. **Биљана Иванова**, истражувач (2023-2025). Научноистражувачки проект „Фразеологизмите како јазична, книжевна и културолошка нишка во наставата по македонски и по странски јазик“, Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. (Одлука бр. 1902-136/14 од 14.6.2023 година донесена на 270. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип). URI: <https://eprints.ugd.edu.mk/id/eprint/32633>

Евалуација на проектот: Предмет на истражување се придобивките од употребата на фразеологизмите како од јазична, така и од книжевна и културолошка гледна точка. Исто така фокусот на проектот е врз имплементирање на фразеологизмите во наставата по мајчин и по странските јазици кои се изучуваат на Филолошки факултет во Штип. Учесници во проектот се студентите од сите катедри на Филолошкиот факултет. Проектот цели кон стекнување и развивање на вештини кај студентите за препознавање и правилна употреба на фразеологизмите.

VII. Учество на обуки, семинари, веб-конференции и предавања, организација на настани

Иванова активно е вклучена во сите настани, работилници, вебинари, хуманитарни акции, конференции, практична настава, гостувања на професори од странство и сл. кои се организираат во рамките на Филолошкиот факултет.

VIII. Учество во универзитетски и факултетски органи, тела, комисии и слично

1. Член на Институт за јазици на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
2. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-

стручни звања за наставно-научната област англистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2021 г. (Одлука бр. 1902-100/4 од 26.4.2021 г.);

3. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-стручни звања за наставно-научната област англистика на Воена академија, генерал „Михајло Апостолски“, придружна членка на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2021 г. (Одлука бр. 02-11/43 од 17.6.2021 г.);

4. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-стручни звања за наставно-научната област англистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2021 г. (Одлука бр. 1902-212/5 од 10.12.2021 г.);

5. Член на Комисија за избор на еден помлад асистент во сите звања во наставно-научната област англистика на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр.1902-212/14 од 10.12.2021 г.);

4. Опишта евалуација на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатката м-р Биљана Иванова

Евалуацијата на резултатите што ги постигнала кандидатката виш лектор м-р Биљана Иванова покажува дека таа има искуство и достигнувања во трите посебни дејности. Во наставно-образовната дејност Биљана Иванова има искуство во високото образование како *виш лектор* по предмети од областа *англиски јазик* како дел од студиските програми од прв циклус студии на Филолошкиот факултет во Штип. Објавените научни трудови во списанија со меѓународен карактер, како и учеството на меѓународни научни конференции, зборуваат за сериозниот пристап на кандидатката и во научноистражувачката работа, а учеството во голем број активности во функција на унапредување на нејзиниот личен професионален развој, сведочат за една богата и продуктивна стручно-апликативна дејност на кандидатката м-р Биљана Иванова.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и приложената документација за кандидатката, членовите на Рецензентската комисија со задоволство заклучуваат дека виш лектор м-р Биљана Иванова во целост ги исполнува сите законски критериуми за избор во наставно-стручно звање *виш лектор*, предвидени со Законот за високото образование и со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Имено, како што може да се види од фактите изнесени погоре, м-р Биљана Иванова има наставно искуство во високото образование како виш лектор на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во последните 8 години. Кандидатката има плодна научноистражувачка работа што се гледа од големиот број објавени трудови во меѓународни научни списанија и публикации и учеството како истражувач во научноистражувачки проект. Кон тоа треба да се приложи и активното учество на кандидатката на меѓународни научни конференции и бројни обуки за перманентно усовршување. Не помалку важен е и нејзиниот придонес во унапредувањето на стручно-апликативната и организациско-развојната дејност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, преку активното учество во работата на бројни комисии, органи и тела. Нејзиниот ангажман во голем број

настани од значење за Факултетот и Универзитетот говори за нејзиниот сериозен пристап и професионалност. Сето тоа сведочи за посветена и сериозна работа и постигнати резултати во наставно-образовната, во научноистражувачката, во стручно-апликативната и во организациско-развијната дејност.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип** да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката, виш лектор м-р Биљана Иванова, во наставно-стручно звање *виш лектор* за наставната област *англиски јазик*.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Нина Даскаловска, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Адријана Хаџи-Николова, виш лектор, член, с.р.

М-р Драган Донеv, виш лектор, член, с.р.